

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economică.

Iese odata in seputemana : DUMINICA.

Impartirea faptica a fondurilor comune.

Cu ocaziunea despartirei hierarchice intre romani si serbii gr. or. ortodosi la anul 1872 si respective la anul 1874. cuot'a romanilor din averile pana aci comune cu serbii — in suma de 459.264 fl. 88 cr. s'au pusu sub administratiunea si manipularea unei epitropii numite „Epitropia provisoria a fondurilor comune.“ Fondurile aceste adeca unele din ele, erau ale dieceselor aradane si caransebesiane si pentru aceea erau „comune“ si se administrau de epitropia numita, carea si-avea resiedint'a in Aradu, dar se controla de sinodele ambelor diecese. — Comuniunea ac'est'a in decursulu aloru 8—9 ani a datu ansa la multe vorbe in sinodele eparchiali precum si in congresu, caci se formasera doue pareri cu privire la manipulare: unii voiau despartirea fondurilor intre diecesele compusesore, altii voiau a sustien'e comuniunea. Si unii si altii si-aveau argumente si motive si se si folosau de ele a-une-ori si cu inversiunare; in fine despartirea se decret'a in sinode si in congresu si delegatiunile ambelor sinode se intr'unira la capetulu anului trecutu ca se efectu'esca in fapta impartirea fratiiesca.

Pentru ca inse operatulu epitropiei si a comisiunei delegationali revediatore se se completeze si cu unu conspectu detaiatu despre partea din singutaticele fonduri, ce se cade fiacarei diecese se primésca in realitate, — s'a insarcinatu o subdelegatiune de patru membrii, carea cu posibil'a grabire pe bas'a hotaririloru sinodali si congresuali, se prepare unu elaboratu completatul si pe candu va fi gata, se faca a se convocá de nou delegatiunile spre executarea despartirei fapte.

La 3/15 l. c. se intr'unira de nou delegatiunile in Aradu, anume din diecesa Aradului: par. vicariu-protosincelul Ieroteiu Belesiu (ca presedinte), par. ieromonachu-profesorul Vasiliu

Mangra (notariu), apoi dnii: *L. Ionescu, Dim. Bonciu, I. P. Desseanu, Dr. N. Oncu, G. Drin-gău si N. Zigrea*, (par. ppbiteru *G. Cratiunescu* a absentatu). — Din dieces'a *Caransebesiului*; par. protosincelu *Filaret Must'a*, par. ppbiteru *G. Pes-teanu*, par. ppbiteru *M. Popoviciu*, apoi dd. *Iuliu Petricu, G. Bartolomeiu* (notariu), *G. Popoviciu, Ar. Damaschinu si Sofr. Didraga* (dlu *G. Ioanoviciu* a absentatu). — Patru dile decursera esaminările asupra elaboratului subdelegației și ca rezultat alu acestor lucrări suntemu în poziție a comunică urmatorele:

I. Dieces'a Aradului primesce in eschisiva proprietate din

A. Fondulu bisericescu clericalus

1. In capitale din obligatiuni private impreuna cu accesoriile loru sum'a	273,285 fl. 76 cr.
2. In bani depusí la cass'a parisionala pr. aradana	7,150 fl. 35 cr.
3. In realitati	8,863 fl. 86 cr.
4. In vadii nerestituite	136 fl. — cr.

B. Fondulu scolariu si auct' a

1. In capitale din obligatiuni private	23,283 fl. $1\frac{1}{2}$ er.
2. In bani depusi la cass'a parsoniala aradana pr.	7,006 fl. 20 er.
3. Realitatile fondului scolariu aradaneu	8,057 fl. $81\frac{1}{2}$ er.
4. Auct'a numita A. in restantii	13,595 fl. $2\frac{1}{2}$ er.
5. Auct'a numita B. in bani pus la cass'a de pestrare pr. ar. apoi in restantia de aucte in nainte de 30 Iuniu 1872 si dupa 1 Iuliu 1872	2,430 fl. 29 er.
6. Auct'a numita C $\frac{1}{2}$ in bani depusi la cass'a de pestrare apoi in restantia de aucta	967 fl. 68 er.
	727 fl. 74 er.
	411 fl. 25 er.

C. Fondulu pensionalu

1. In capitale din obligat. priv . . 14740 fl. 01 cr.

D. Fondulu Balla

1. In capitale din oblig. priv.	7,078 fl. 41 cr.
2. In bani depusi la cass'a de pes- trare	1,355 fl. 99 cr.

3. In pretensiunea din realitatile lui Cristofor Szegedinacz	47 fl. 83 cr.	6. in auct'a C $\frac{1}{2}$, in bani depusi la cas'a de pestrare pr. ar.	448 fl. 07 cr.
E. Fondulu seminarialu Rajacsics		in restantii	778 fl. 98 $\frac{1}{2}$ cr.
1. In capitalu dela oblig. priv.	331 fl. 25 cr.	C. Fondulu pensional.	
2. In bani depusi la cas'a de pestrare	945 fl. 41 cr.	1. In bani depusi la cass'a de pestrare pr. ar.	4533 fl. 92 cr.
F. Apartienentele acestoru fonduri insirate sub A. B. C. D. si E si anume:		2. In libelulu fondului Balla dela cass'a de pastrare pr. ar.	330 fl. — cr.
1. Cautiunea debitorilor depositata la cass'a parsimoniala	92 fl. 07 cr.	3. In obligatiune de statu rurala	5250 fl. — cr.
2. Alte depozite ale debitorilor totu la cass'a parsimoniala pr. aradana	1566 fl. 66 cr.	D. Fondulu Balla.	
G. Fondulu convictualu aradanu carele de altcum si pan'aci a fostu proprietatea eschisiva a diecesei aradane.		In bani depusi la cass'a parsim. pr. ar.	5402 fl. 62 cr.
1. In capitalu de oblig. priv.	6237 fl. 28 cr.	E. Fondulu seminarialu Rajacsics.	
2. In bani depusi la cass'a de pestrare	2205 fl. 46 cr.	1. In obligatiuni private	562 fl. — cr.
H. Tote contractele de aucta privitórie la comunele de pe teritoriul diecesei Aradului, archiv'a, mobiléle si recusitele insemnate in punctele e) si f) alu documentului de predare si primire.		2. In bani depusi la cass'a de pestrare pr. ar.	266 fl. 16 cr.
In fine pe bas'a reportului subdelegatiunei de dto 16 Fauru a. c. ca resultatulu manipularii separate ale fondurilor dela 1 Ianuariu par'la 16 Fauru a. c.		F. Tote contractele de aucta privitórie la comunele de pe teritoriul diecesei Caransebesiului	
I. Pe séma toturor fondurilor		apoi	
1. In bani depusi la cass'a de pestrare	11000 fl. — cr.	G. Cass'a de feru Wertheim et Wiese in natura.	
2. In bani gata	3270 fl. 37 cr.	H. Actele relative la pretensiunile din obligatiunile private ale acestei diecese precum si din archiva actele de procesu consemnate in conspectu.	
II. Mai departe se predau diecesei Aradului si se primescu numai spre administrare:		In fine pe bas'a raportului subdelegatiunei de datus 16 Fauru a. c. ca resultatulu manipularii separate a fondurilor dela 1 Ian. pana la 16 Febr. a. c.	
K. Pretensiunile de sub procesu in suma de 10.427 fl. 74 cr.		I. Pe séma toturor fondurilor susatins.	
L. " dubiose " " " 1.490 fl. 18 cr.		1. In bani depusi la cas'a de pestrare pr. ar.	5000 fl. — cr.
reservandu-se proprietatea comuna cu $\frac{3}{5}$ parti pentru dieces'a Aradului si cu $\frac{2}{5}$ parti pentru dieces'a Caransebesiului asupra eventualeloru incassari ale acestoru pretensiuni.		2. In bani gata	10.223 fl. 90 $\frac{1}{2}$ cr.
M. Fondulu comunelor micste, depusu la cas'a de pestrare pr. ar.	13.749 fl. 78 cr.	Conform regulamentului de impartire votatu de ambute sinode eparchiali, separarea fondurilor intre diecese s'a facutu la 1. Iuliu 1883, sum'a loru se urcase la cifra de 653.820 fl. 34 cr. Unu crescamentu imbucuratoriu e acesta in 9—10 ani vertosu deca luamu in socotintia, ca dela 1876 incocia pe fia-care anu s'a spesatu cate 22 mii la sustinerea consistorielor si a epitropiei manipulante. — Fia, ca si pe viitoru se se pota constata asemene prospere si resultate!	
erasi ca fondu comunu.			
Dieces'a Caransebesiului prin delegatii ei primescu urmatorele valori si averi:		Dupa efectuirea despartirei, membrii delegatiunilor se presentara in corpore la Prea Santi'a Sa Par. Episcopu, spre a-i aduce multamita pentru inlesnirea, ce Prea Santi'a Sa a intinsu delegatilor in lucrarile loru.	
I. In eschisiva proprietate din			
A. Fondulu bisericescu-clericalu.			
1. In capitale din obligatiuni private	41.809 fl. 98 cr.		
2. In bani depusi la cas'a de pestrare pr. ar.	91.299 fl. 22 cr.		
3. In bani depusi la instit. de credit si economii „Albina" din Sibiu	53.392 fl. 81 cr.		
4. In obligatiuni rurale de statu	10.500 fl. — cr.		
B. Fondulu scolaru si auct'a.			
1. in obligatiuni private	7.437 fl. 43 cr.		
2. in bani depusi la cas'a de pestrare pr. ar.	6.790 fl. 81 cr.		
3. in obligatiuni rurale de statu	10.500 fl. — cr.		
4. in auct'a numita A) restantii	12.494 fl. 40 $\frac{1}{2}$ cr.		
5. in auct'a B) depusi la cas'a de pestrare	5.241 fl. 81 cr.		
apoi			
in restantia de aucta nainte de 30 Iun. si dupa 1 Iuliu 1872	7015 fl. 58 cr.		

Despre predici in biserica. *)

Intru toti timpii s'a recunoscutu necesitatea de a predicá in biserica, pentru a predicá buna a potutu se misce inim'a ascultatorilor; nu trebuie inse se ne amagim, ca biserica are si astazi lipsa de atata preda, precum a avutu potrivit in timpul trecutu, caci bine se ni insemnamu — alte timpuri sunt de presinte.

Crestinestatea s'a latitu prin predici, nime nu trage la indoiesla; si este forte naturalu, pentru a

*) Nu consintim cu dlu antoru in vederile cuprinse in acestu articol: lu-publicam totusi pentru ca se servisea de lamenire celor interesati

intr'altu chipu nici se potea acésta: atunci inse a fostu vórbă de latirea crestinismului, astadi inse este vórbă de conservarea credintiei ce o amu mostenitul dela biseric'a strabuna.

Déca intru latirea crestinismului aflamu resul-tatul obtinutu dela predici — adeca dela „bine-vestirea cuventului“, este fórtă usioru de intielesu — daca vomu luá in consideratiune că in timpulu acel'a n'a esistat cultulu divinu de astadi; biseric'a atunci n'a avutu preoti sevârsitori ai tainelor, ei preoti binevestitori ai cuventului, adeca predicatori: de aici deducem că dupa ce s'a latitu odata crestinismulu, s'a asiediatu cultulu divinu ce l'amu mostenitul si noi; acésta o afirmu pentru că eu nu mi aducu aminte se fiu auditu in teologia nostra inverbiandu-se — că cultulu divinu de astadi ar fi esistat si pe timpulu ss. Apostoli; aceea inse inse se scie, că insusi Mantui-toriulu — intemeiatoriulu bisericei din legea cea noua — n'a datu apostolilor sei nici o indrumare in privintia cultului divinu; ci Mantuiatoriulu in descooperirile sale ddisceci enunciandu principiile bisericei „credint'a, dragoste, si nedejdea“ — a disu apostolilor „Mergandu inverbiati tote némurile inverbiandu-ii se pazescă tote côte amu poruncituvóue“ (Mat. XXVIII. 19. 20.)

Precum s'a latitu deci crestinismulu, asia s'a provediutu si lipsele ce s'au aratatu, pana candu amu ajunsu la constituirea clerului; acésta — adeca constituirea clerului — au fostu provocata de necesitate, căci apostolii nu erau de ajunsu pentru tote lipsele crestinilor; apostoli adera erau ocupati preste mesura cu vestirea cuventului lui Dumnedieu, ér pentru sevârsirea celoralte afaceri ale crestinilor au insemnat pre altii din inverbiacei lor; si anume aflamu — că mai antâiu au luatu apostolii lorusi de ajutoriu pre cei dintâiu siepte diaconi, precum a deveresce Scriptura (Faptele apostolilor c. VI.)

La inceputulu crestinismului deci aflamu numai pre cei 12 apostoli, si pre cei 7 diaconi: mai târdiu apoi aflamu Episcopi, preoti si diaconi: — Apostolii erau binevestitorii cuventului, preotii sevârsitori ai tainelor; éra diaconii impartiau milostenia, cerceau si mangaiau pre cei bolnavi si seraci.

Acum se vedemu că in fapta cine suntu urmatorii adevărați ai apostolilor, si acésta pentru ca se potem face deschilinire intre chiamarea apostolescă si intre chiamarea preotiescă.

Unii scriitori in acésta privintia dupa mine — au mersu fórtă departe candu au derivatul că preotii de astadi ânca suntu urmatori ai apostolilor; eu ca preotu dicu, că urmatorii nemidilociti ai apostolilor in fapta suntu numai Episcopii; ei au mostenitul tote drepturile apostolilor, prin urmare si sarcin'a apostoliei adeca a „vestirei cuventului divinu“ a predicatorii. —

Preotii suntu numai coajutatorii acestor'a intru sevârsirea tainelor, pentru că dinsii nu potu ajunge la sevârsirea tuturor lipselor duhovnicescă ale cretinilor, prin urmare si chiamarea loru difere fórtă un'a de alt'a.

Cumca intru adevăru Episcopii suntu urmatorii nemidilociti si adevărați ai apostolilor, se va convinge ori si cine care va cetei istoria bisericescă a lui Eusebiu Pamfiliu.

Fiindu in curatul cu aceste, acum revinu acolo de unde amu purcesu, se constatua adeca, că biseric'a de astadi nu are atâta lipsa de predica, presum a avutu la inceputu, intielegu in provinciile lo-

cuite numai de crestini; — căci déca amu voi se estindem si in timpulu de fatia biseric'a — in provintii locuite de necrestini, atunci de sine se intielege, că fara predica nu amu poté ajunge la nici unu resultatu; candu dicu inse ca biseric'a de astadi nu are lipsa de multa predica, prin acésta nu voiescu a dice ca din acestu motivu preotii se fia scutiti dela sarcin'a de a predică, — ci din contra o recomandu acésta preotilor, inse cu fórtă mare precautiune si pe langa multe reserve, din urmatorele consideratiuni: anume antâiu, pentru că astadi nu avem de a predică la necrestini ci la crestini; a doua: cultulu divinu de astadi alu bisericei noastre e atâtu de estinsu, incâtu déca i-vomu adauge tot-deuna si côte o predica, prin acésta vomu instrainá si mai multu crestinii dela biserica.

Ce deschilinire este intru a predică la crestini si intru a predică la necrestini, este usioru de intielesu; luandu acum positinea predicatoriului facia de crestini, o aflamu cu multu mai grea decât fatia de necrestini: in timpulu candu predicatorii cuventului divinu aveau de lucru cu necrestini, ei — adeca predicatorii — aveau indrumare precum aflamu in carcea a doua a S. Pavelu catra Timoteiu c. IV. 2.

Propoveduesce cuveatulu, staruesee pentru acésta cu vreme si fara vreme, mustra, certa, indemna cu tota indelunga-rabdarea si cu inverbiatur'a. — Acésta inse astadi nu e recomandabila, de-oparte pentru că toti omenii suntu crestini anca dela peptulu maicei lor, de alta parte — prin astfelu de purcedere fia-care predicatoru si-aru castigá numai ur'a si dispretiulu tuturor'a: spre a dovedi acésta mi-permitu se aducu nainte aci unu casu ce se poate intemplă, si anume: se ne inchipuim o biserica romanescă in-tr'unu orasiusi óre care, care biserica are multi credinciosi din clas'a inteligintiei; este sciutu de comunu, că intelligintii cu putenia exceptiune (iertare pentru spresiune) dau fórtă putienu pe cele bisericescă, ér poporul vediendu pre inteliginti, se silesce a imita pre aceia: acum se ne inchipuim pre preotulu dela acea biserica urmandu poruncii apostolescă citate mai susu — se se puna la dat'a ocasiune a predică, prin care predica indemandu pre credinciosii sei a umblá la biserica — si intr'altele se mustre dupa demandarea apostolica pre cei ce nu umbla la biserica; — intrebă ce resultatu va obtiené acestu predicatoru? Asemene casuri pot fi nenumerate!!

In timpurile noastre fia-care preotu predicatoru trebue se urmeze inverbiaturei carea dice: „Slugii Domnului nu i-se cade să se sfadescă, ci blandu se fia catra toti“ (2. Tim. II. 24) pentru acésta trebue se fia preotulu cu fórtă mare precautiune in predicele ce le spune, si se nu predice si atunci candu prin aceea face numai greutate ascultatorilor sei, ci să predice la timpu bine venitul, căci numai asia va poté obtiené resultatu.

La multi — deschilinitu la unii — intelliginti — le place a intoná, că poporul nu cercetăza biseric'a din cauza că nu-i se tienu predici, ce inse este neadeveru in intielesulu strensu alu cuventului, ceea ce voi dovedi cu alta ocasiune.

Se scie din esperiutia, că la predica multa poporul cam de rându dice „vorba multa seracă“ — pe langa acésta amu mai observat, că poporului nu-i pré placu predicele moderne de astadi; amu vediutu preoti predicandu fórtă frumosu — dupa judecat'a mea, — intrebandu inse de judecat'a poporului, am aflatu pre poporu dicandu „suntu bune cele ce a

disu parintele, inse nu suntu sfinte ca cele ce ni spune invetiatoriulu nostru din cazania." — (In unele locuri este obiceiul ca in dile de dumineci si serbatori, invetiatoriulu ceteșe in biserică din Cazania.)

Ca predică se aiba vreunul folosu se recere:

a) Materia acomodata la timpu potrivit.

b) Poporul carui a placu predicele.

c) Ca predicatoriulu se nu fia omu de tōte dilele la poporu.

d) Predarea buna a predicei.

Eu amu esperiatu la poporu, că totudeuna pune mai mare pondu pre cuvintele ce le aude de la altii si nu de la ai sei: creștinii nostri din ori care parochia privescu cu multa curiositate candu vedu in biserică loru preotu strainu, căci pre alu loru luedu in tōte dilele; tocmai pentru acēstă — o vorbire a unui preotu strainu e eu mai multa atențiune ascultata, decâtun'a ce o tiene preotulu locului; asculta poporul si pre preotulu seu mai alesu la ocasiuni straordinarie si la serbatori imperatesci, dar cu atâtua mai putienu lu-asculta in Duminecile de rōndu.

Despre adeverulu acestă s'a potutu convinge ori care preotu; scimu si vedemu noi cu ochii, că o pastorală archierescă — macaru numai un'a-data in anu — zidesce mai multu la poporu, decâtun tōte predicele de preste unu anu a unui preotu din satu; o presentare a unui preotu strainu intr'o comună bisericescă dă obiectu de vorbire poporului pe mai multe luni, si o vorbire ce o tiene in biserică unu protopopu, are mai multu efectu decâtun 99 predici a preotului din locu.

Asia dara fiindu tōte aceste adeveruri recunoscute, si fiindu că dela locurile mai inalte se poftesces dela preoti se predice in biserică in dumineci si serbatori, credu că va fi la locu; se ne intrebămu — ce avemus de facut?

Tōta lumea ne va respunde, facitive detorintă!! — Ei bine, toti nisuimus la implinirea datorintei pana la unulv, inse fiacare in directiunea ce-i vine la socotela: dar se vede că acēsta directiunea luata de cleru, nu convine celoru cari conduce destinele bisericiei, pentru că altcumu nu aru avea nici unu intielesu — anume pentru noi cei din Eparchia' Aradului — conclusulu sinodal de sub Nr. 82 din 1879. si ordinatiunile emanate in acestu meritu catra protopopii tractuali; fiindu inse că aceste esista, nu mi remane, decâtun sè vorbim la ele, cu atâtua mai veritosu, — căci acele acte suntu totu atâtate testimonie de paupertate pentru clerulu nostru, pentru biserică nostra.

Reconoscemus faptulu că voru fi de indreptat multe in biserică; dar vin'a acestoră nu se pote atribui nici bisericiei, nici clerului, nici poporului; ei tōte retele trebue se le insusim cu spiritului timpului in care traimus; se dice ca traimus in seculu luminei, si nu potem negă, că invetiatură au cuprinsu unu locu atâtua de intinsu pe fati'a pamentului, ca nici candu alta data; invetiatură cu doctrinele sale au cuceritua asia dicandu tōte marginile lumii, si cei mai mari invetati ai pamentului suntu astadi totu atâtia apostoli ai „luminarii moderne“ cu cari biserică cu mare greutate pote emula: aceste doua la olalta „Luminarea modernă“ cu „Biserică“ tocmai asia se potrivescu ca doua trasuri, cari se intrecu intre sine, dintre cari trasuri tragetorii uneia se fia dreptatea, ér tragetorii alteia se fia pecatulu; trasură carea e trasa de pecatu, invinge pre trasura tra-

sa de dreptate, — nu pentru că dreptatea ar fi fōrte slabă, ci pentru că pecatulu covârsie se tōte: — asia suntemu cu biserică; ea propaga nestramutatu invetiatură cea nemincinăsa a lui Christosu: spiritul tempului inse a luat alta directiunea pentru luminarea popořelor, prin carea se covârsiesc „dreptatea, credința, dragostea și nedejdea“ propagata de biserică.

In astfelu de impregiurări se potu totu emană in drumări preotilor se predice in biserică si in adunări, căci tōta osteneală este zadarnica; inzadaru vomu pretinde dela preoti acēstă, căci trebue se mai recunoscem si aceea, că preotii nostri nu sunt totu odata si predicatori. Avemus cu finea anului 1882. in dices'a Aradului 624 preoti, dintre cari — cugetu a nu sminti, déca voiu dice că — abia voru fi una suta insi si predicatori, căci bine se inseamnă — că pote fi cineva fōrte bunu preotu, inse fōrte slabu predicatoru, si érasi vice-versa; asia dara trebue lecuitu reulu acolo unde esista, adeca in spiritulu timpului, in sistemulu actualu.

Predicatorii cari sciu predică, si-cunoscu datorintă a loru si nisuescu la inplinirea ei si fara in drumari, fara porunci; ér cei ce nu sciu predică, nu voru predică nici in urm'a porunciloru, pentru că nu sciu.

Amu cetitu in Nr. 5 de est-timpu alu acestei pretiuite foi — scrierea Domnului Popa in meritulu prodicelor; si déca nu asiu fi convinșu despre contrariul, asiu consimtă si eu intru tōte, inse se micocnăda onorat'a Redactiune a declară, că pre acea cale nu vomu ajunge nici odata la scopu; dupa mine noi nu potem imita preotii altor confesiuni, si cu deosebire pre cei protestanti — pana va sustă cultulu nostru divinu de astadi, carele precum amu disu intr'unu locu mai susu, este fōrte obositoriu atâtua pentru cleru cătu si pentru poporu, si pana cand nu vomu avea unu cleru eruditu abuna-óra ca protestantii: — déca deci vremu se pretindemu dela preotii nostri se fia si ei acolo, unde sunt preotii altor confesiuni, trebue se ne ingrijim de o crescere cu multu mai buna a clerului decâtun ca cea de pana aci, apoi si de o dotatiune cuviințioasă ómenilor culti; căci déca preotii nostri stau in urm'a altor preoti, — cau'a principală e dotatiunea miserabilă ce face pre ai nostri ca numai in biserică se pōrte numele de preoti, éra afara de biserică cei mai multi săptămăni a cersitori; — apoi nu trebue se perdemu din vedere nici pe unu momentu, că in dilele noastre cei mai multi se rezolvă pe cariera preotiescă nu din devotamentu catra biserică, ci din interesulu ce se nasce in totu omulu in luptă sa pentru esistinția, si asia nu ne potem miră déca cam de rōndu se rezolvă la preotia mai multu individi cari pe alte carieri nu-si află fericirea.

Acēstă e cau'a de biserică nostra e lipsita de preoti eruditi, si acēstă e cau'a pentru că nu predica preotii; ei n'au timpu de a se pregăti pentru predici, — grijă pentru cele pamentesci e cu multu mai mare decâtun cea pentru cele ale bisericiei.

Adeveratu că avemus o multime de preoti cari nu se potu scusă; căci scusă — ca materia se eschaurăza, că nu avemus carti de predici, éra celea ce le avemus nu sunt corespondiatore, si că ar fi unu blamu pre noi preotii timpului de astadi, cand aru trebui se ne luămu de cincisura predicele compuse nainte de acēsta cu 70—80 ani — sunt numai amagiri, ca se credea cine vrea. — Manuale de predici avemus desute, inse nici pre acelea nu le folosim; căte carti

de aceste voru fi muceditu si stricatu de pravu pre grindi in case pe la preoti, ba multe le voru fi rosu si sioreci fara ca se fia macaru cetite! inse se nu cautamu atat'a dupa asemene carti, ci deca multor'a nu li convine „Cazania“ si celealte numite de Dlu Popa, cine are lipsa de manuale de predici, se si procure dela tipografi'a archidiecesana din Sibiu cartea intitulata „Kiriakodromion,“ carea cuprinde in sine cuventari bisericesci pentru fia care Dumnece si serbatore a anului, intocmite dupa archiepiscopulu Astrachanului Nichifor Teotoku — de mărele Archiereu Andreiu Baron de Siaguna la anulu 1855; — seu procure-si cartea intitulata „Siesedieci si patru cuvinte seu Predice“ ale celui mai mare predicatoriu alu bisericiei — Ioanu Chrisostom, traduse de Episcopulu Melchisedek si tiparita in Bucuresci la anulu 1883.: — in aceste carti poté afla si celu mai simplu preotu ocasiune destula de a da invietatura poporului, — caci sunt scrise intr'unu modu acomodatu pentru toti timpii. — Er preotii cari au darulu de a se predică, afla materia destula de predicata in izvorulu nesecatu alu Santei Scripturi: inse asia se vede ca avemu multi preoti cari nici ideia nau despre Sant'a Scriptura.

Déca este deci vre unu reu de vindecatu la preotii nostri, se o spunemu pe fatia, si atunci dupa mine e de lipsa se se faca cura radicala: si anume se privim ce face Consistoriulu si Sinodulu Eparchialu din Aradu cu invetiatorii, — ca se ii aduca acolo, unde recere timpulu de astadi, apoi credu ca nime nu va trage la indoela, ca si invetiatorii nostri compunu o parte a organismului nostru culturatu bisericescu; cu invetiatorii slabii se tien cursuri supletorie de invetiamentu; pentru ce se nu se tien asemene prelegeri si cu preotii? — firesce in alta forma nu ca si cu invetiatorii, pre care forma 'mi voiu permite se o descriu de alta data, — numai se potem ajunge la scopulu ce-lu urmarim.

Er si pana atunci, déca lips'a de predicari e ardentă, si deca pastoreale Episcopesci nu suntu de ajunsu spre luminarea poporului, — Protopresbiterii aru fi chiamati in primulu locu a implini sarcin'a apostolie de a predică in bisericile din tractulu loru — din candu in candu — ca unii cari suntu prepositii preotiloru parochiali din cerculu loru, si cari pentru aceea porta acésta dignitate; si adeverulu graindu — dupa mine — nici e consultu a se impune preotiloru fara sciintia a predică, ci protopresbiteriloru ca celoru ce au mai multa sciintia, si suntu cu destula védia naintea poporului, si destulu de harnci pentru a suporta sarcin'a celoru slabii.

Cumca intru adeveru numai Protopresbiteriloru ar trebui se se impuna sarcin'a de a predică in biserici, ne incredintiamu din insasi originea institutiunii protopresbiteriloru. — La incepantu nu erau protopresbiteri, ci Horepiscopi, cari mai tardi s'au numit Visitatori; acesti'a aveau datorintia a face slujba apostoliei umblandu din comune in comune; dupa ce acesti'a au incetatu, s'au introdusu protopresbiterii, cari au mostenit tota drepturile si datorintiele Hor episcopiloru, prin urmare si sarcin'a de a binevesti, pentru acésta au si dotatiune dela preoti si poporu — ca protopresbiteri.

In cátu nu aru fi destui protopresbiterii pentru acésta sarcina a predicarii, — li se poté numi din partea Prea Santului Episcopu diecesanu ajutoriu dintre preotii cunoscuti de harnci pentru acésta slujba; astfelu dimpreuna cu poteri unite se se impli-

nescă sarcin'a apostolica intru vestirea cuventului divinu.

Facendum se astfelu, mai cu graba si cu mai bunu succesi vomu ajunge la scopulu pre carele toti lu-dorim.

Ioanu Ciora
preotu.

Epistolele parochului betranu.

III.

Iubite Nepote!

Nu ti-asu tramite epistol'a acésta chiaru acuma caci eram se-ti seriu alt'a — dora mai interesanta, de cumva nu audiamu impregiurulu meu vorbindu unii si altii, ca preotii betrani de astadi pana erau tari si senatosi, in teneretiele loru nu au facutu nici unu lucru mai insemnatu, nici o fapta mai de Dómne! carea se remană de pomenire intre urmatori. Me semtiu indatorata a luá in aperare pre colegii mei de o vresta, n'asuu vrea pentru multu, ca naintea urmasiloru se remanemu prihaniti si ca pomenirea nostra se fia cunoscuta din vre-o lature rea; chiaru de n'amu fi facutu nimica de insemnatu pentru timpurile viitorie, ajunga — ca in timpuri viforose si grele amu suportatu zadufulu si amu aperatu biseric'a si poporulu in curatienia ca se le lasamu urmasiloru — drépta mostenire. — Greumentulu acest'a nu-lu scie altulu numai acel'a, care l'a portat; usioru e acum unor'a a vorbi pre acei'a, in acaror'a ustenela au intratu, dar' greu ni era noa a pastori o turma incungjurata de lupi si in acarei staulu anca sufla ventulu de tote laturele; staululu era pe aci se se cutropésca sub loviturile cele multe si nu capetamu nici propte macaru, ca se ni-lu sustienemu pana la unu timpu, — noi preotii cu betrani cu teneri din acelu timpu ni-amu pusu umerii de propte, ca se sentimu staululu si turma de primejdia. — Tari'a lui Samsonu a fostu in perulu capului seu, a nostra taria a fostu in bun'a contielegere dintre noi insine. Ce dicea unulu, ceilalti ascultamu; nu ne stricamu unii pre altii, nu ne dusmaneamu; precum vedemt astadi pre fiii lui Israile ca toti tienu ea ferulu la olalta, asia ne sprijineamu noi unii pre altii. Portarea nostra a placutu poporenilor, cari erau iobagi la domni si ne priveau ca pe nesce fintie mai alese puse in frantea ómeniloru. — Ori cátu a fostu de mare greumentulu, — de poporu nu ne-amu despartit; cu elu impreuna amu plansu, cu elu impreuna ne-amu radicatu. Pucini amu mai remasu dintre preotii de pe atuncia si rogàmu pre cei de astadi, ca memor'a celoru betrani se o pastreze déca nu pentru alta, baremu pentru atat'a ca li-a lasatu loru turma intréga si curata numai se fia densii stepani de ea, ca se o pota si densii lasa mostenire, érasi intréga altoru ce voru urmá dupa timpuri.

Dara nu numai contielegerea intre olalta, aveam noi si voia d'a face si lucruri, cari pe atuncia treceau de insemnate (astadi poté ca nu s'ar luá dora nici intr'o socotintia). Insemnu ca ceea-ce diseiu acum, cade pe timpulu dupa resmeriti'a din 1848, nainte de aceea — nici vorba se vre potea lucră ceva pe fatia pentru binele poporului. Acuma se potu infiniti societati si reunioni de cultura si de binefacere; acuma preotii se aduna in sinode si conferintie; acuma avemu poporeni inteli-genti si diurnale de totu feliulu, acuma este iertatu a se desbate asupra celor'a ce mai de multa nici in-tre patru ochi nu cutezamu a vorbi.

In multe locuri vei vedea Iub. Nepoțe biserici mari și tari; greu lucru a fostu a le radică aceste. — Déca trebuiā undeva pentru domnulu de pamantu și pentru 2—3 maestri ai lui — o biserică rom. catolică, scăola său casa parochială — poporenii nostri le radicau în robota și fiindcă clopoțe ómenii nostri nu sciau tornă, ni le luau pe ale nóstre și le asiedau în turnurile lor. „Poteóvele“ parintelui Cirilu și pana în diu'a de astadi marturisescu, că acele clopoțe s'au luat cu de-a-tari'a dela noi. Candu episcopulu unitu cu numele Vulcanu dela Oradea-mare în deceniul alu 4-lea alu vécului acestui'a amblă prin comunele nóstre ca se ne atraga la „sânt'a unire“, — intr'o comuna óre-care, crasniculu „a perduț“ cheia'b bisericiei și episcopulu n'a potutu se între, — odorbiroulu a aflatu intr'acest'a destala pri-cina a-lu cită la sine și asia schiopu precum eră, i mesură cu alunulu 12 de cele próspe; poporul din acea comuna și astadi pomenesc de candu a fostu episcopulu la ei în visita canonica. — Bietulu Filipu, stau bunu — si elu ar fi în stare a suferi aseminea góna pentru bisericuti'a lui!

Vedea-vei Iub. nepoțe! în unele locuri și căte o scăola mai frumosica, celea mai multe suntu mai simple — cu adeveratu, dar greu lucru a fostu a le radică și a le sustiené și pre aceste. Asia precum suntu, noi le lasămu mostenire urmasilor nostrii ca se le immultiésca și se le radice, — lasămu prin-tr'ensele fondamentulu gata și multu materialu în insusi poporulu pastoritu de noi; cei cari suntu astadi la ordinea dilei, se zidésca și se continue lucrulu nostru, déca voiescu se remana cu poporu. Se nu se totu cante de seracia și de neajunsuri; nici odata n'a fostu mai bine, ba eră odinióra cu multa mai reu. Precum aflu eu, astadi lipsesce contilegerea fratiésca între preoti; voimur se ne aratămu mai in-vetiati unii de cătu altii și nu ni prea place a lu-eră in vii'a Domnului intr'o harmonia și dragoste fratiésca.

In curendu ti-voiu scriie despre unu lucru, despre care asiu fi vrutu se te incunoscintiezu anca mai demultu și care intereséza pre multi dintre noi. — Si pana atunci — salutare!

Tipiculu septemanei.

La 19 Februarie

Dnminec'a lasatului de brânza.

Acést'a slujba o seversimu intru tóte precum s'a aratatu in Duminic'a trecuta.

D i v e r s e .

* O biserică de 151 de ani. Parochienii nostri din Beiusiu pe multe căli s'au încercat a află anulu candu s'a edificat biserică lor. Cu tóte că cu ani naiente de acést'a fruntasii bisericesci au cercetat anume mai multe archive vechi, n'a ajunsu la rezultat pana la 3/15 l. c. candu tienenduse sinodu protopresbiteralu in biserică, unu óspe a frundiarit uintr'o carte vechia slavona pusa la o parte, si cu subscrierea preotului de odinióra in Beiusiu — Popa losifu, a aflatu pe o pagina urmatoru insemnare scrisa firesce — cu litere cirile: „biserică cea románescă din Beiusiu s'a inceputu a se face la anulu 1733.“ Ospele flindu unulu dintre barbatii nostri bisericanii, cari cunoscu valórea insemnarilor si notitielor din cartile cele vechi bisericesci iesite din intrebuintiare, numai decât descoperi acést'a toturorul celor pre-

sinti si astfelui se implini dorintă'a multora, cari multu au cautat a află aceea, ce se descoperi prin o simpla intemplare. — Corespondințele nostru din Beiusiu cu o cale ni scrie, că în acea insemnare vechia s'ar cuprinde si unele lucruri ce pana acum nu suntu destulu de lamurite. Se dice adeca ca în acelul anu s'au fostu prisu prin comitatul (varmegie) peste 80 de ómeni din districtul [vidicul] Beiusiu-lui si ii a pusu la inchisore in Orade, ba pre unii dintre ei (4 insi) ii-a judecatu la mórte. De si in memorat'a insemnare se pomenesc, ca unii dintre acesti prinsi au furat si au facutu alte faradelegi, totusi cauș'a nu se vedese destulu de lamurita de ore-ce este adusa in combinare tocmai cu zidirea bisericiei; apoi se scie din istoria ca biserică rom. din partile aceste pe acele timpuri eră fórte apesata ba era oprițu a se zidi biserici in launtrulu comunelor ci numai pe la margini, precum se vede si astadi. Insemnările din cartile vechi adese suntu de mare insemnitate pentru istoria bisericiei si a poporului, — ar trebui crutiate de perire.

* Clironomul Rudolfu cu soci'a lui ADucés'a Stefanía la capetulu lunei lui Aprilie va caletori la Constantinopolea, de unde la rentórcere se va abate la Bucuresci si dupace va stă acolo döue dile, va cercetă si Belgradulu si apoi se va rentórcere in monarhia.

* Himen. Ieri s'a cununatu in Beiusiu dlu prof. Vasiliu Stefanica cu dsiór'a invetiatória dela scol'a de fete de statu de acolo Eufemia Duma. Fericirea se ii insotieșca in tóte dilele vietii loru!

* Regularea comunelor bis. izr. Ministrulu de culte dlu Aug. Trefort a emanatu ordinatiune catra tóte comitetele adm. ca de rabini izr. se nu se mai aplice numai cetatiensi magiari si cari au absolvit celu pacinu 4 clase reali ori gimnasiali — eventualu scol'a civila.

* Esamenu de calificatiune cu succesu laudabilu a depusu clericulu absolutu I. Moldovanu si s'a cualificatu pentru parochie de clas'a I.

* La preparandia din Deva la 3—5 Ian. a. c. a depusu esamenu din limb'a magiara urmatorii invetiatori din dieces'a Aradului: Constantinu Zopota, Ioanu Balintu, Iosifu Suciu, Georgiu Grozavu, Georgiu Minisianu, Teoderu Popu, Vas. Bogoinu, Dim. Catana, I. Micoroiu, Aur. Jurea, Petru Ferencz, Nic. Luchinu, Ioach. Bontica, Mich. Voluntiru, Constantinu Clecanu, Iul. Grofsiorénu, Vas. Popoviciu, Ales. Dobosiu, N. Debeleacu, Ioach. Munteanu toti acești en succesu; eră altii 4 nu primira testimonii.

* Rudeniile repos. clericu Aleșandru Luncanu aducu prin acést'a multiamita tuturor cari din apropiare si din indepartare au acursu se dee reposatului onórea cea de pe urma. Dorerile maicei pentru perderea unicului fiu le-a potutu incâtva alibi numai presentarea colegilor, cari in numele tuturor elevilor dela institutulu teologicu au depusu pre cosciugulu reposatului o cununa frumósa — in semnu de iubire fratiésca. — (Unulu dintre rudenii.)

* Alegerea de notariu com. — In Sambateni (cottulu Aradu) in urm'a abdicerei veteranului Petru Cocuiba, la 11 l. c. n. s'a tienutu alegere de notariu com. — Din o corespondință ce ni-a trimis dlu inv. G. Barabasiu in meritulu alegerei — estragemu, că candidati au fostu L. Stancu, I. Tripa, V. Tatariu, Aur. Popescu, si N. Conopanu, toti teneri romani bine cunoscuti in acestu pregiuru. — Actulu alegerei l'a condusu pretorele cerc. dlu Br. Bánhidy — cu tactu si

eu dreptate. S'a alesu cu majoritate de voturi dlu N. Conopanu, fiindu sprijinitu mai vertosu de preotulu C. Petroviciu, si de primariulu D. Comlosianu. — Pof-tim si noi ca bucuria poporului in urm'a alegerei se fia durabila!

† Necrologu. La 4 l. c. dispărù dintre vii an-gerasiulu nevinovat, Alesandru primulu intre conso-larii sei, fiulu de 7 ani a invetiatorului nos-tru Ioachimu Munténu din Tornea (cottulu Aradu.) — Parintii si fratii celui mutatu aple mangaiare in im-pregiurarea, ca nevinovatulu baietelu s'a indepar-tatu spre a fi decorulu angerilor din ceriu.

* Musicalu. „Nu me uită“ e titlulu unui quad-rille compusu de fericita Ersilia Lazaru n. Nicóra si edatu de veduvitulu ei sociu Geogiu Lazaru — Se afla de vendiare la librariulu Klein Mor in Aradu. Pre-tiulu 80 cr.

† Vasiliu Paapa, proprietariu din Romania a incetatu din viétia in lun'a trecuta. A testatu pen-tru scoli si invetiamentu peste 213 mii lei. — Fia-i memori'a eterna!

* Ucigatorii tavernicului Majláth ieri la 7 óre demanéti'a s'au esecutatu in Budapest prin farci. Toti trei au fostu de religiunea rom. cat. si preotii prin sörte au decisu a se imparti intre sine asupra condamnatilor.

* Oferte pentru seminariulu diecesann din Aradu. Din Minisiu a incursu dela mai multi credin-ciosi 20 fl. Din Pilulu-mare au incursu 202 fl. la cari au contribuitu: parintele Georgiu Petroviciu 50 fl. Vasiliu Avramutiu si Vasiliu Cretiu cu câte 5 fl. Lupasiu Moise, Mitru Petroi, Ioanu Lupasiu si Nicolae Bordeleanu cu câte 3 fl. Ioanu Thiereanu cu câte 2 fl. 50 cr. Ioanu Pantosiu, Savet'a Mladinu, Achimu Motiu, Davidu Pantosiu, si Florea Gergariu cu câte 2 fl. Nicolae Dublea, Ioanu Pantosiu, Ioanu Otlacanu, Flore Boariu, Petru Brandosiu, Mitru Crisanu, Ni-colae Hertieu, Acsentie Muresianu, Pavelu Lupasiu, Simeonu Boderleu si Georgiu Banciu cu câte 1 fl. Paulu Teodoru, Petru Pantosiu si Moise Pantosiu cu câte 50 cr. Ofertu din sum'a primita pentru es-propriarea pasiunei sesiilor parochiale 105 fl. — Din Vascau si Baresti 45 fl. 45 cr. la cari a contribuitu: Domnii Paulu Fasie si Paulu Pappu cu câte 5 fl. Alesandru Coste cu 3 fl. Veisz Lázár, Petru Mihuti'a, Iosifu Coroiu, Ioanu Coroiu, Georgiu Gerlanu, Vasiliu Bodacu cu câte 2 fl. N. N. Al. Dragany, Ladislau Lázár, Georgiu Coroiu, Alesandru Coroiu Küllös Lajos, Alesandru Danu, Alesandru Coroiu, Georgiu Coroiu, K. Bodog, Alesandru Popoviciu si Ioanu Vezu cu câte 1 fl. ér' ceialalti dela mai multi credin-ciosi in sume mai mici. — Din Rézbánzia 11 fl. 50 cr. la cari a contribuitu: Petru Baicu preotu si Nicolau Gavra not. cu câte 3 fl. Veisz Ignátz 2 fl. Terentiu Popoviciu, Maria Pop'a si Nicolau Popa cu câte 1 fl. Mayer Norbert 50 cr. Din Campani 13 fl. 40 cr. la cari a contribuitu: Atanase Pop'a preotu 2 fl. 60 cr. Onica Dale, Ilie Bolovanu, Ambrosiu Georgiu, Indreiu Todor, Pele Sandre si Tuduce Hen-ciu cu câte 1 fl. ér' ceialalti dela mai multi credin-ciosi in sume mai mici. — Din Sérbesci 6 fl. la cari a contribuitu: Nicolae Coste, Flore Coste, Ioanu Costea si Culutia Nica cu câte 1 fl. ér' ceialalti dela mai multi credin-ciosi in sume mai mici; din Lunca 10 fl. 31 cr. la cari a contribuitu: Georgiu Popoviciu preot 2 fl. Megyesy Iozsef, Ignatie Ladasiu si Iosifu Dra-ganu cu câte 1 fl. ér' ceialalti dela mai multi cre-

dinciosi in sume mai mici. — Din B-Fanatia 7 fl. 32 cr. la cari a contribuitu Alesandru Sabau cu 2 fl. Ilie Sabau 1 fl. ér' ceialalti dela mai multi credin-ciosi in sume mai mici. — Din Verdiari inf. si super. 11 fl. 80 cr. la cari au contribuit Petrisioru Pop'a cu 2 fl. Ales. Musietu, Trifu Ciura, Adamu Varg'a, Petru Gavr'a, Teodor Gavr'a Alesandru Gavr'a, Mihaiu Ciur'a si Mihaiu Gavr'a cu câte 1 fl. ér' ceialalti dela mai multi credin-ciosi in sume mai mici. — Din V-Selisce 6 fl. la cari a contribuitu: Comuna bisericésca 4 fl. si Georgiu Burzasiu epitropu cu 2 fl — din Baitia familia Hotya Alexa au oferit 3 fl. — opidulu B-Siebesiu 300 fl. la cari a contribuitu St'a bisericica cu 100 fl. ér' din spesele cultului 200 fl. — din Govosdia 200 fl. la cari a contribuitu St'a bisericica cu 50 fl. ér' din spesele cultului 150 fl. — St'a bisericica din Berindenii cu 100 fl. St'a bisericica din Retetisii cu 300 fl. St'a bisericica din Almasiu au mai contribuitu cu 50 fl. comun'a Bodesci au votat 200 fl. Dlu Aureliu Suciu advocatu in Aradu a contribuitu cu 50 fl. din Chisindia 25 fl. la cari a contribuitu: St'a Biserică cu 20 fl. Ioanu Bodea 2 fl. Georgiu Cornea si Filimonu Ardeleanu cu 1 fl. Din tasulu purtat in santa biserică 1 fl. — St'a Biserică din Cladova a votat suma de 20 fl. — din Cornitelu 20 fl. la cari au contribuitu Biserică 10 fl. ér' din comuna dela mai multi locuitori 10 fl. — Din Drautiu 30 fl. 44 cr. la cari au contribuitu: Georgiu Ratiu si Da-niel Gergely cu câte 5 fl. Nicolau Debeleacu 3 fl. Daniel Iozsef 2 fl. Vikol Sándor si Vikol Simon cu câte 1 fl. din naturaliele vendute au incursu 11 fl. ér' ceialalti dela mai multi credin-ciosi in sume mai mici.

(Va urma.)

Ignatiu Papp, secret. consist.

Concurs.

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a Basesci, protopresbiteratulu Fagetului, se scrie concursu pana la 1-a Martiu 1884 cal. vechiu.

Emolumintele suntu: 300 fl. v. a. din cari are să se provada scola cu lemn de focu. 10 fl. pentru conferintia; cuartiru liberu cu gradina de 1 jugeru.

Doritorii de a competă la acést'a statiune, au de a-si ascerne petitiunile instruatae conformu dispu-setiunilor stat. org. la oficiulu protopresbiteralu gr. or. din Fagetu, pana la terminulu mai susu indicatuu.

Basesci in 1 Fauru 1884.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu protopresbiterulu tractualu.

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a Petros'a, protopresbiteratulu Fagetului, se scrie concursu cu terminulu pana la 1. Martiu 1884 cal. vechiu.

Emolumintele suntu: 240 fl. v. a. banii, 4 orgii de lemn pentru scola; 10 fl. v. a. pentru conferintia, cuartiru liberu cu gradina de 1 jugeru.

Doritorii de a competă pre acést'a statiune, au recursele sale instruatae conformu stat. org. a-le sub-scerne oficiului protopresbiteralu din Fagetu, pana la terminulu indicatuu.

Petros'a in 2 Fauru 1884.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu protopresbiterulu tractralu.

In lips'a de concurrenti se publica de nou concursu pentru deplinirea parochiei vacante gr. or. din comun'a *Cavaranu*, protopresbit. Caransebesiu.

Emolumintele suntu: 25 jugere pamentu par, birulu à 15 oche de cuceruzu sfermatu dela 120 case si stolele usuate.

Cei cari voescu a ocupá acésta parochia de clas'a III. se trimita pana in 30 de dile rogarea instruita conformu „Regulamentului“ Préon. D. Sale protopresb. tractualu in Caransebesiu.

Cavaranu, in 29 Ianuariu 1884.

din siedint'a comitetului parochialu.

*Andreeviciu, m. p.
protopresbiteru.*

Pentru ocuparea postului invetiatorescu dela scóla I-a confesionala gr. or. din comun'a *Giula-Varsiandu*, protopresbiteratulu Chisineului, cottulu Aradu, se escrie concursu cu terminu pana la **19 Fauru 1884** in care di se va tine si alegerea.

Emolumintele suntu: 1) In bani gata 230 fl. v. a. 2) 8° orgii de lemn diu care se va incaldí si scól'a 3) Pentru participare la conferintie invetiatorescu 7 fl. 50 cr. 4) Dela inmorméntari unde va fi poftit 50 cr. pana la 1 fl. 5) Cuartiru si gradina de legumi, afara de aceste mai are ase bucurá de 17 jugere de pamentu aratoriu si competinti'a de pasiune.

Dela doritorii de a ocupá acestu postu se recere se fie preparandi absoluti, cu esamenu de cualificatiune de limb'a romana precum si din limb'a magiara si urcusele adresate Comitetului parochialu au ale subscrise inspectorelui cercualu de scóle alu Chisineului in Kétegyháza.

Aspirantii la acestu postu de invetiatoriu in decursulu timpului premergatoriu alegeriei au sè se presinte in vre-o Dumineca ori serbatore la s. biserica din respectiva comuna, spre a-si arata desteritatea in cantari si tipicu.

Giula-Varsiandu, 4/12 1883.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine; **Petru Chirilescu**, m. p. insp. scol.

Se escrie concursn pentru urmatórele posturi din protopresbiterulu Belintiului:

I. In comun'a *Susianoveti*, postu de invetiatoriu la reinfintiatá scóla gr. or. confesionala, cu salariu anualu de 200 fl. si 9 jugere fenézia in valóre de 100 fl. pentru conferintie 10 fl. cete 40 cr. dela inmorméntari, unde va fi poftit; 32 metri de lemn din cari se incaldiesce si scól'a; in fine locuintia libera cu gradina

Alegerea va fi in 19 Fauru st. v. a. c.

II. In comun'a *Hassiasi*:

1), postulu de parochu clas'a III. cu urmatórele emoluminte: 30 jugere pamentu, anume: 20 de arature, 6 de fenatia, si 4 de tersiu; stol'a in datinata si cete un'a mesura de cuceruzu in bómbe dela 100 case, in fine intravilanu cu casa parochiala.

2), postulu de invetiatoriu, cu salariu anualu de 100 fl. si 10 meti de gráu, 10 de cuceruzu in bómbe; 16 fl. pentru conferintia, si 6 fl. pausialu scripturisticu, 6 orgii de lemn, din cari se incaldiesce si scól'a, 3 jugere de pamenfu, si locuintia libera cu gradina.

Terminulu de alegere pentru ambele posturi din Hassiasi este *diu'a de 26 Fauru st. v a. c.*

Recursele adjustate conformu prescriseloru statutului organicu — éra cele pentru posturile invetiatoresci si amesuratu §-lui 6 alu art. XVIII, 1879 — sè se adreseze concernitului comitetu parochialu gr. or. si tramite subscrisului porotopresbiteru si insp. tractualu de scóle *Georgiu Creciunescu in Belincz*, p. u. *Kiszeto*; avend recurrentii a se presentá in vr'o Dumineca ori serbatore in biseric'a din loca, spre a-si arata desteritatea in cantari respective cuventari si tipiculu bisericescu.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu concernintele: **G. Creciunescu**, m. p. prot. si insp. tract. de scóle.

Conformu ordinatiuei Ven. Consistoriu din 15 Decemvre 4883 Nr. 1514 B. se deschide concursu pentru vacant'a parochia din comun'a *Veresmortu*, care apartiene la parochiele de cias'a trei'a aflatória in protopresbiteratulu Lipovei, comitatulu Caratiu-Severinu, prin acésta se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de **19 Februaru a. c. st. v.**

Emolumintele suntu: 1) Unu jugeru gradina intravilanu, 30 de jugere pamentu estravilanu, parte fenatia. 2) Biru parochialu dela 60 de case 60 de mesuri cuceruzu in bómbe. 3) Stolele usuate.

Recententii la acésta parochia, voru avee recoursele loru a le instrui conformu sensului din statutulu organicu adresandu-le comitetului parochialu se le substérra parintelui protopresbiteru tractualu *Ioanu Tieranu* in Lipova, afara de acésta voru avea a-se presentá in vr'o di de serbatore la sant'a biserica, spre a se face cunoscetu poporului, si spre a-si arata desteritatea sa in cantu si oratoria.

Veresmortu, la 23 Ianuariu 1884.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Ioanu Tieranu**, m. p. Protopopu.

Concursu de licitatiune minuenda.

Comitetulu parochialu gr. ort. rom. din *Gaiul-micu*, (cottulu Timisiu) conformu planului si preliminariului de spese, aprobatu de Ven. Consist. din Caransebesiu din 22 Decemvre 1883 Nr. 690 S. se escrie concursu de licitatiune publica minuenda pentru edificarea Scólei, care licitare se va tineea in **4/16 Martie 1884** la 11 ore ante meridiane in cancelari'a casei comunale din Gaiu-micu.

Spesele de zidire conform preliminariului de spese in sumariu suntu urmatórele: 1) Pentru lucrulu zidariului 554 fl. 16 cr. 2) Pentru lucrulu lemnariului 604 fl. 42 cr. 3) Pentru lucrulu mesariului, locatarului, sticlarului si vapsitului 261 fl. Sum'a 1419 fl. 58 cr.

Se caviséza deci intreprindatorii aceia, cari dorescu a primi pe sine lucrurile susamintite, pe termenul pus, provediti cu vadiulu de $10\frac{1}{2}$ a se presentá la licitare, unde dupa licitarea efectuata se va incheia contractulu, carele se va substerne V. Consistoriu spre aprobare.

Planulu, preliminariulu de spese si conditiunile de licitare se potu vedea la presidiulu comitetului parochialu gr. ort. rom. din Gaiul-micu.

Ciacova, in 3 Fauru 1884.

Comitetulu parochialu.

In contilegere cu mine: **Paulu Miulescu**, m. p. protopresb. si as. consist.